

KAD

*Kritik Analitik Düşünme
Platformu*

www.kritik-analitik.com

Kısaca KAD Nedir?

Kritik ve analitik düşünme (KAD), günlük yaşantımızdaki sahip olduğumuz olağan, sıradan, istemsiz, sistemsiz, ben merkezli, yüzeysel olabilen, dış etkenlerden çabuk etkilenebilen düşünme yapımızdan farklı olarak; eğitilmiş, sistematik hale getirilmiş, düşünme engellerinden olabildiğince arındırılmış, bilinçli, ilmi, hür bir düşünme yöntemidir.

Kritik ve analitik düşünme sisteminin, temelde iki bileşeni vardır. Bunlar;

1. Analitik

(araştırmacı/çözümleyici, ezberci olmayan, ...) düşünme ile

2. Kritik

(eleştirel/sorgulayıcı, teslimiyetçi olmayan, ...) düşünmedir.

Analitik düşünme ile, ele alınan konu kendisini oluşturan bileşenlerine ayrılır ve konuyla ilgili sahip olunmayan bilgi veya yaklaşımları tespit edici araştırmalar yapılır.

Kritik düşünme ile, elde edilen hiçbir şey olduğu haliyle kabul edilmez, üzerlerinde değerlendirmeler (ne kadar geçerli, etkili, önemli, ilgili, yararlı, değerli, mantıklı, vb. olduklarını açığa çıkaran sorgulamalar) yapılır. Lehte ve aleyhte olanlar belirlenir.

KAD aynı zamanda, zihinsel işlevlerin kullanıldığı bilişsel bir aktivitedir. Dikkat, hafıza, muhakeme, algılama ve

çıkarsama yapma gibi bir dizi zihinsel sürecin eşgüdüm içinde etkileştiği bir süreçler bütünüdür. Seçme, kategorize etme, tümevarım, tümdengelleme, mecaz, benzetme, ayrıştırma ve soyutlama gibi bileşenlere sahiptir.

KAD, detayları ve bütünü aynı anda görebilme arayışıdır. Herhangi bir konuda detaylarda boğulup bütünü görememekten veya bütünü görüp detayları atlamaktan uzak durmamızı sağlar. Konunun hem öncesine hem şimdisine hem de sonrasına vakıf olmamızı; o konunun faydalılığı, önemi, gerekliliği ve yeterliliği gibi özelliklerini tartmamızı sağlar. Farklı yönleriyle ele alınan konu/olay/sorunda yüksek seviyede ve yeterli bir farkındalığa erişilebilir.

KAD, olaylara/sorunlara sistemli yaklaşımdır. KAD ile zihin haritaları çizilir; bu haritalar ile etkin bir kavrayış gerçekleştirilir ve etkin çözüm(ler) üretilir.

KAD, bir anlama-görme gayretidir. Gerçeğe uygun olarak, doğruyla yanlış, asıl ile sahteyi, iyi ile kötüyü ayırt etmemizi sağlar. İnsanlar KAD yöntemiyle doğru olanı / asıl olanı / iyi olanı belirleyebilir; bakış açılarını, yaklaşımlarını, karar ve eylemlerini buna uygun hale getirebilirler. Zamanla gerçeklerin de ardındaki hakikatlere ulaşabilirler.

KAD, bir arınma faaliyetidir. Kişiyi iç ve dış engellerden/ perdelerden arındırır; aydınlanmış bir görüşe, aydınlanmış bir yaşama ulaştırır. Allah'ın rızasını kazanmada tefekkürün yolunu açan; bizi feraset, basiret ve hikmete taşıyan bir yol ve metoddur.

KAD, kendimizle yüzleşmemizde önemli bir yere sahiptir. Kişinin entelektüel tevazu, entelektüel otonomi, entelektüel cesaret gibi entelektüel özellikleri edinmesini sağlar. İnsanlar KAD metodu ile daha iyiye/doğruya ulaşabilmek adına kendilerini sorgularlar, hayatlarında olumlu yönde değişimi sağlarlar. İnanacaklarını, eylemlerini ve niyetlerini doğru şekilde belirleyen; hem dünyasını hem sonraki hayatını doğru temeller üzerine inşa edebilen bireyler haline gelirler.

KAD ile görünenin ötesine geçilebilir. Her türlü olası yanlış yönlendirme fark edilir ve insanlar kolaylıkla aldatılamaz hale gelirler. Ayaklarına baktırılıp, tokat atmak isteyenlerin niyetini / amacını anlar ve gereğini yaparlar.

KAD ile geleceğe dair öngörülerde isabet edilir ve doğruları yapmak ve yaptırmak mümkün hale gelir. Gelişmeleri doğru anlama ve değerlendirme kapasitesi gelişir. Kritik ve analitik düşünebilen (aklı eren iyi niyet sahibi) insanların sayısı arttıkça insanların dünya politikalarında daha aktif ve belirleyici rol almaları ve iyiliği ön plana çıkarma fırsatları doğacaktır.

KAD, bir hayat tarzıdır. Kritik ve analitik düşünme becerileri (sürüye uymamak, mantıksız teslimiyetten

kaçınmak, makul olmak, açık görüşlü olmak, empati yapmak, önyargıları temizlemek) hayatın her alanına uygulanabilir, bir alanda öğrenildiğinde diğer alanlara transfer edilebilir. KAD hayat tarzı haline geldiğinde, siyaset, medya takibi, ibadet hayatı ve

sosyal ilişkiler başta olmak üzere hayatın her alanında sağlıklı, sistemli ve hür düşüncelere sahip olunabilir ve böylece nitelikli ve anlamlandırılmış bir yaşam sürülebilir.

Kritik ve Analitik Kavramları?

- Analitik olmak; durumları, uygulamaları, sorunları, önermeleri, düşünceleri, teorileri, iddiaları ve benzeri şeyleri onları oluşturan bileşenlerine ayırmaktır. (Ruskin, 2011)
- Kritik olmak; hiçbir şeyi ilk görünüşüyle kabul etmemek; fakat ne kadar geçerli, etkili, önemli, ilgili, yararlı, değerli oldukları ile ilgili mantıklı değerlendirmeler yapmaktır. (Ruskin, 2011)
- Analitik-kritik düşünme, sık sık, belli bir hedef üzerine odaklanarak düşünme, yani problem çözme, gerçeği araştırma, anlayış geliştirme ile ilişkilendirilir. (Ruskin, 2011)
- Analitik ve kritik düşünme; yaratılıştan bağışlanmış zihinsel yeteneklerle aktif bir biçimde; gözlem,

tecrübe, tefekkür, neden-sonuç ilişkisi kurma işlevleri ve/veya iletişim yoluyla toplanmış ya da edinilmiş bilgilerin entelektüel-bilimsel seviyede ve belli bir disiplin içinde tanımlanması, değerlendirilmesi, kavramsallaştırılması, analiz edilmesi, karşılaştırılması, sentezlenmesi, yorumlanması ve uygulamaya geçilme aşamasına gelmesi sürecidir. Analitik ve kritik düşünme bir beceridir; bununla birlikte aynı zamanda bir tutumdur. (Ağargün, 2007)

Niçin Kritik ve Analitik Düşünme?

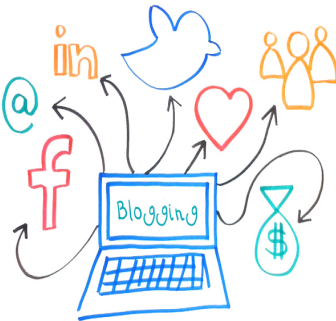
. "Sadece "gerçeğe" bağlı kalarak, hiçbir ard niyetli yönlendirmenin yönlendiremediği; tahminlerin, duyguların, ön yargıların belirlemediği; kişiye, gruba, ülkeye ve tüm insanlara rağmen, sadece ve sadece "doğru olanı yapmak", yaptırmak ve kendimizle yüzleşmek için işe düşüncelerimizden başlamalıyız."

· "Şu sıra yetişmiş meslek erbabı insanların, münevverlerin, mütehassısların, eğitimcilerin, tüccar ve sanayicilerin neticede akli eren her iyi niyet sahibinin dünya gidişatını yönlendirmeye çalışan sistem ve organizasyonları daha iyi tanıyıp politikalarını ve neticelerini hesap edebilmeleri için, kritik-analitik düşünmeyi öğrenmelerine destek olmamız lazım."

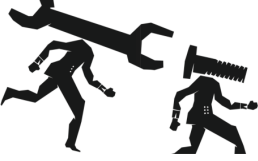
· "Gelişmeleri doğru değerlendirme ve anlama yeteneği geliştikçe iyi insanların dünya politikalarında daha aktif ve belirleyici rol almaları ve iyiliği ön plana

çıkarma fırsatları doğacaktır."

- "Dolayısıyla herkes kendi işiyle meşgul olsun kavramını; iyiler, gidişatı kendi istikballeri açısından kavrayıp, gelişmeleri doğru olan yöne yönlendirecektir."

KAD Platformu ne yapar?

KAD Platformu'nun misyonu: "hayatın her anının farkında olmak için düşünmek" vizyonu ise: "insanları düşünmeye yönlendirmek" olarak

belirlenmiştir. Düşünen bir toplumu (dahası "sağlıklı" düşünebilen bir toplumu) hedefliyoruz.

İyi, doğru, güzel ve faydalı bir yaşamın temeli iyi, doğru, güzel ve faydalı düşünebilmektir. Sağlıklı düşünme yöntemi olan KAD, en az sağlıklı yaşam kadar veya sağlıklı yaşamın en önemli bir parçası olarak önemlidir.

KAD Platformu olarak amacımız;

- KAD'ın öğrenilmesi, öğretilmesi ve yaygınlaştırılması,

KAD Platformu olarak faaliyetlerimiz;

- Türkçe ve yabancı dildeki kaynakların istifade edilebilir olarak ilgililere ulaştırılması,
- Seminer, konferans, sempozyum, online eğitim çalışmaları,
- Benzer çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşlarının bir araya getirerek "bilgi ve tecrübe paylaşımı" toplantıları,
- Sosyal medya çalışmaları.

Kritik analitik düşünme:

- Proaktif düşündürmektir
- Doğru soruları sorabilmektir
- Problemi anlamak ve çözmektir
- Sistemli düşündürmektir
- Aklını kullanmaktır
- Bilgi okuryazarı olmaktır
- Ön yargılı olmamaktır
- Gerçeğe bağlı kalmaktır
- Araştırmak, kanıt toplamaktır.
- Sahih kaynaklardan bilgi edinmektir
- Açık ve anlaşılır olmaktır
- Bilgi sahibi olmadan yorum yapmamaktır
- Bilmediğinin tevazusudur
- Sürüye uymamaktır
- Duygularına hakim olmaktır
- Alternatif düşünebilmektir
- Hemen onaylayıcı olmamaktır
- Bütünü görebilmektir
- Gidişatı yönlendirenleri anlamaktır
- Tehlikelere karşı uyanık ve hazırlıklı olmaktır
- Yanlışla cesaretle karşı çıkabilmektir
- Doğru olanı yapmak ve yaptırmaktır
- Faydalı olmak, iyiliği öne çıkarmaktır
- Sonuca dönük düşündürmektir
- Kötümserliği ve kaygıyı bırakmaktır
- Sorumluluğunu idrak etmektir
- Planını yapmaktır
- Hedefe kilitlenmektir
- Çelişkileri gidermektir
- Gücünü kötüye kullanmamaktır
- Adil olmak, ben merkezli olmamaktır
- Arzularına gem vurmaktır
- Kendisiyle yüzleşmektir
- Kendini kandırmamaktır
- Empati yapmaktır
- Eleştiriye açık olmaktır
- Farklı fikirleri dinlemektir
- En güzeye uymak ve en güzeli uygulamaktır
- Hür düşündürmek, her konuda gerçeği ve doğruyu bulmaktır
- Hakkın peşinden gitmektir

...

